International Court of Justice

mavimarmara
ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
FREEDOM AND SOLIDARITY ASSOCIATION

International Criminal Court

UCM, UAD VE FİLİSTİN
BAŞARI MI BAŞARISIZLIK MI?

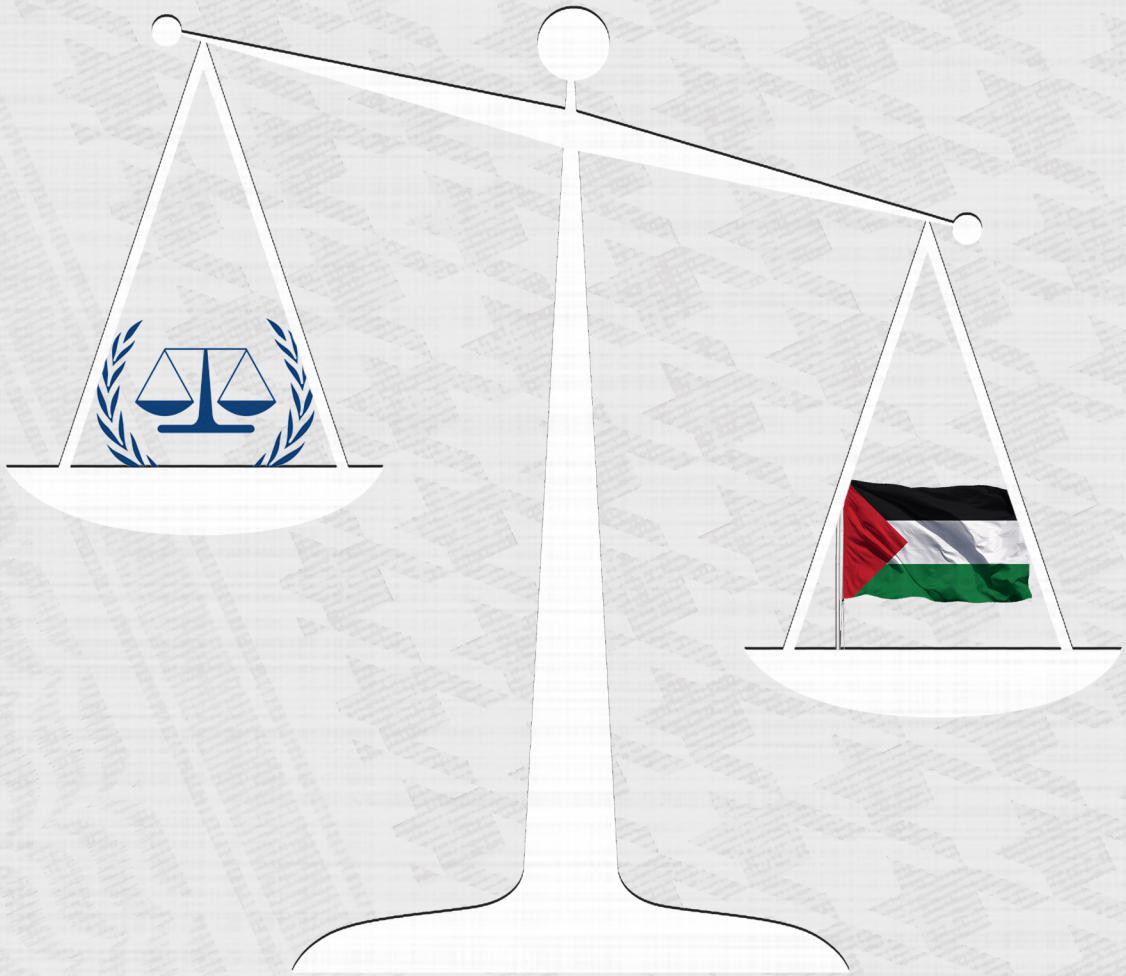

By Dr. Frank Romano: Lawyer: PhD Sorbonne University, Member of the California and French Bars, Retired Law Professor: University of Paris

UCM, UAD ve Filistin: Başarı mı Başarısızlık mı?

Dr. Frank Romano[1]

[1]Sorbonne Üniversitesi Doktora, Kaliforniya ve Fransız Baroları Üyesi, Emekli Hukuk Profesörü: Paris Üniversitesi

GİRİŞ

Bu makale, Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM) ve Uluslararası Adalet Divanı (UAD) olmak üzere iki uluslararası mahkeme ile ilgili olup, Gazze'de şu anda yaşanan felaket, özellikle soykırım hakkında karar vermek konusunda gösterdikleri eylemler ve ihmaller hakkında bilgi vermektedir.

Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM), 1998 tarihli Roma Statüsü ile kurulan; savaş suçları, insanlığa karşı suçlar ve soykırım suçlarından sorumlu bireyleri soruşturmak, kovuşturmak ve yargılamak amacıyla kurulmuş kalıcı bir yargı organıdır. Roma Statüsü, UCM'nin uygulama tüzüğüdür. Mahkeme, bir sanığı bu suçlardan bir veya daha fazlasından suçlu bulduğunda, hapis cezasına çarptırabilir. Gerekli sayıda ülkenin (60) anlaşmayı onaylamasının ardından, mahkeme 1 Temmuz 2002'de yürürlüğe girmiştir. Merkezi Hollanda'nın Lahey kentindedir. UCM, ulusal mahkemeler soykırım gibi en iğrenç suçları işleyen bireyleri yargılamada başarısız olduklarında, bu bireyleri yargılamak amacıyla kurulmuştur. Devletler arasındaki anlaşmazlıkları dinleyen Uluslararası Adalet Divanı'ndan (UAD) farklı olarak UCM, bireylerin yargılamalarını yürütür. Mahkemenin yetki alanı, 1 Temmuz 2002'den sonra anlaşmaya taraf bir devlette veya taraf bir devletin vatandaşı tarafından işlenen suçları kapsar.[1]

Uluslararası Adalet Divanı (UAD), aynı zamanda Dünya Mahkemesi olarak da adlandırılır ve Birleşmiş Milletler'e bağlıdır. UAD, 1946'da ilk yargı oturumunu gerçekleştirmiştir. Mahkemenin yetki alanı, mahkemenin yargı yetkisi kapsamında uluslararası hukukun uygulanacağını kabul eden üye devletler arasındaki anlaşmazlıklarla kati şekilde sınırlıdır. Mahkemenin kararı kesindir ve kararlar temyiz edilemez. Ancak kararın kapsamı veya anlamı konusunda bir anlaşmazlık varsa taraflardan birinin talebi üzerine mahkeme yorumunu yapabilir. [2]

mavimarmara
ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
FREEDOM AND SOLIDARITY ASSOCIATION

Kararları davaya katılan devletler için bağlayıcı olmasına rağmen mahkemenin kararlarını zorla uygulama gücü yoktur. Ancak mahkeme, kararın uygulanmasında yardım talep etmek için BM Güvenlik Konseyi'ne başvurabilir.[2]

UCM'nin Yetki Alanı

UCM'nin yetki alanı, 1 Temmuz 2002'den sonra işlenen soykırım, insanlığa karşı suçlar veya savaş suçları gibi suçlar söz konusu olduğunda ve aşağıdaki şartlar sağlandığında kullanılabilir:
- Suçların bir üye devletin vatandaşı tarafından, bir üye devlet sınırları içinde veya Mahkemenin yetkisini kabul eden bir devlette işlenmiş olması; veya

---

[1] Brian Duignan, Encyclopaedia Britannica, https://www.britannica.com/topic/International-Criminal-Court [2] Encyclopaedia Britannica, https://www.britannica.com/summary/International-Court-of-Justice

[2] Ibid.

- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından UCM Savcısı'na yargılanması için havale edilen suçlar. [3]

UAD Yetki Alanı

UAD, doğrudan çıkarlarının söz konusu olduğu durumlarda anlaşmazlığa taraf olan devletlerin davalarını kabul eder. 2019 yılında mahkeme, ihlalden doğrudan etkilenmese bile antlaşmaya taraf olan bir devletin davalarının kabul edilebileceğine ve bu devlete "tüm antlaşma taraflarına borçlu olunan" hakların uygulanacağına karar verdi. Bu, Güney Afrika'nın bu ihlalden doğrudan etkilenmemesine rağmen Gazze'ye ilişkin Soykırım Sözleşmesi'ni ihlal ettiği gerekçesiyle İsrail'e karşı dava açabilmesini açıklar. Bir davanın esasına ilişkin kararların verilmesi birkaç yıl sürebileceği için UAD, duruşmada nihai karar verilene kadar ülkelerin belirli faaliyetlerden kaçınmasını gerektiren "geçici önlemler" alabilir. [4]

UCM, UAD VE FİLİSTİN UCM ve Filistin

2009 yılında Filistin Yönetimi (PA) hükümeti, Roma Statüsü'nün 12(3) Maddesi uyarınca "1 Temmuz 2002'den bu yana Filistin topraklarında işlenen eylemler" üzerinde UCM'nin yargı yetkisini kullanması için bir başvuruda bulundu. Başka bir deyişle PA, Roma Statüsü'nün geçmişe dönük uygulanmasını talep ediyordu. [5,6]

Üç yıl sonra Nisan 2012'de, UCM Savcısı Luis Moreno Ocampo, Filistin'in bir devlet olarak kabul edilemeyeceği için, mahkemenin yetki alanına giremeyeceğini belirtti. Savcı, Filistin'in henüz bir devlet olarak kabul edilemeyeceğini ve bu yüzden Roma Statüsü'ne göre mahkemenin Filistin üzerindeki yetkisini başlatamayacağını açıkladı.[8]

mavimarmara
ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
FREEDOM AND SOLIDARITY ASSOCIATION

Bunu, 29 Kasım 2012'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Filistin'i BM'ye Gözlemci Devlet olarak kabul eden oylama takip etti. Filistin, BM'de "Gözlemci Devlet" statüsü kazandıktan sonra yeni UCM Savcısı Fatou Bensouda[7], Filistin topraklarında ve Filistin vatandaşlarına karşı 13 Haziran 2014'ten itibaren işlenen suçlarla ilgili geçmişe dönük yargılamayı kabul etti.

2014 Yılında Filistin, Soykırım Sözleşmesi'ni Tasdik Etti.

---

[3] Trying individuals for genocide, war crimes, crimes against humanity, and aggression, International Criminal Court, https://www.icc-cpi.int/about/how-the-court-works

[4] Mariano-Florentino (Tino) Cuéllar and Oona A. Hathaway, The International Court of Justice's Balancing Act, (26 Ocak 2024), https://carnegieendowment.org/posts/2024/01/the-international-court-of-justices-balancingact?lang=en.

[5] Parliamentarians for Global Action, Palestine and the Rome Statute, https://www.pgaction.org/ilhr/romestatute/palestine.html

[6] Ibid.

[8] Ibid.

[7] Fatou Bensouda, 15 Haziran 2012- 15 Haziran 2021 arasında görevli olan UCM savcısı.

2014 yılında Filistin, Soykırım Sözleşmesi'ni onayladı. Bu sözleşme, özellikle Nazi politikalarıyla ilgili olarak II. Dünya Savaşı'nın ardından hazırlandı ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilerek 12 Ocak 1951'de yürürlüğe girdi.[8]

2015 **Yılında Filistin, Roma Statüsü Kapsamında Bir Devlet Olarak Kabul Edildi**.

2 Ocak 2015'te Filistin Devleti, Roma Statüsü kapsamına kabul edildi. Filistin'e Roma Statüsü'nün uygulanması, 1 Nisan 2015'te başladı. Bu, mahkemenin Doğu Kudüs de dahil olmak üzere işgal altındaki Filistin topraklarında 13 Haziran 2014'ten itibaren işlenen suçlar üzerinde yetki alanı olduğunu gösteriyordu.[9]

Hollanda'nın Lahey kentindeki UCM'de düzenlenen bir törenin ardından Filistin, Roma Statüsü'ne taraf olan 123. devlet olarak kabul edildi. Roma Statüsü kapsamında üye olarak Filistin, savcıdan gelen bilgi talepleri ve benzeri konularda uyum sağlamayı ve Mahkeme kararlarıyla iş birliği yapmayı kabul etti.[10]

2015 Yılında Filistin, Savaş Suçları Nedeniyle İsrail'e Karşı Dava Açtı
Roma Statüsü kapsamında bir devlet olarak kabul edildiği için dava açma hakkına sahip olan Filistin, 8 Temmuz 2014'te başlatılan Gazze-İsrail savaşında (Koruyucu Hat Operasyonu) işlenen savaş suçları ile ilgili İsrailli yetkililere karşı dava açtı. [11]

2016 Yılında, UCM Filistin'in Durumu Hakkında Hazırlık Soruşturması Başlattı. 16 Ocak 2015'te UCM savcısı, Filistin'deki durumu değerlendirmek ve tam bir soruşturmaya devam etmek için yeterli kanıt olup olmadığını belirlemek amacıyla bir hazırlık soruşturması başlattı.[14]

2018 Yılında, Filistin Bir Kez Daha UCM Savcısından Bir Soruşturma Başlatmasını Talep Etti.
2015 yılında savaş suçları nedeniyle yaptığı ilk şikayet hakkında UCM'den haber alamayan Filistin, 22 Mayıs 2018'de UCM savcısından tekrar bir soruşturma başlatılmasını talep etti. Mahkemenin, yetki kısıtlamalarına tabi olarak, Batı Şeria, Doğu Kudüs ve Gazze'de işlenen tüm geçmiş ve gelecekteki suçları soruşturması gerektiğini ifade etti. [12]

2019 Yılında, UCM Savcısı, İsrailli Yetkililer Tarafından İşlenen Savaş Suçlarına Dair Tam Kapsamlı Bir Soruşturma Başlatıldığını Duyurdu.
20 Aralık 2019'da Savcı, tam kapsamlı bir soruşturma başlatıldığını duyurdu. Savcı, savaş suçlarının Gazze, Batı Şeria ve Doğu Kudüs'de işlendiği düşündüğünü belirtti. [13]

---

[8] Ibid.
[9] Ibid.
[10] Ibid.
[11] Ibid.
[14] Ibid.
[12] International Criminal Court, Trying individuals for genocide, war crimes, crimes against humanity, and aggression https://www.icc-cpi.int/victims/state-palestine
[13] Ibid.
[17] Ibid.

mavimarmara
ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
FREEDOM AND SOLIDARITY ASSOCIATION

2019'da İsrail, UCM'nin İsrail ve Filistin İle İlgili Yetkisini Reddetti ve Soruşturmayı Sekteye Uğrattı.[17]

İsrail, UCM'nin İsrail ve Filistin ile ilgili yetkisini reddetti ve soruşturmayı geciktirmeye çalıştı. 2019'da, soruşturma başlamadan önce, muhtemelen geciktirmek amacıyla, İsrail Başsavcısı ve diğer avukatlar UCM'nin İsrail ve Filistin ile ilgili yetkisini şiddetle eleştirdiler; İsrail ayrıca Filistin'in Mahkeme kararlarına uyarak yaptığı herhangi bir eyleminin yasal olarak geçersiz olduğunu iddia etti. İsrail, UCM'ye taraf olmadığını belirterek mahkemenin İsrail üzerinde yetkisi olmadığını savundu.[14,15]

22 Ocak 2020'de Savcı, bu durumla ilgili karmaşık hukuki ve fiili meseleleri göz önünde bulundurarak mahkemenin yetki alanının kapsamını netleştirmek amacıyla Ön Yargılama Dairesi'nden bir karar talep etti. UCM, Filistin toprakları ve İsrail ile ilgili olarak UCM'nin yetkisi konusunda akademisyenlerin, kuruluşların vb. bilgi notları sunması gerektiğini duyurdu.[20]

Bu makalenin yazarı Amerikalı avukat Dr. Frank Romano ile diğer avukatlar ve kuruluşlar, UCM'ye 'Filistin'deki Durumda Bölgesel Yargı Yetkisine İlişkin Gözlemler' başlıklı bilgi notlarını sundular. Bu bilgi notlarında, Batı Şeria, Doğu Kudüs ve Gazze'nin UCM yetki alanı içinde olduğu ve bunun uluslararası hukukla uyumlu olduğu savunuldu. Bu nedenle UCM'nin, Filistin'i yetki alanına alması gerektiği belirtildi. Aynı zamanda, İsrail ve destekçileri, UCM'nin İsrail ve Filistin ile ilgili yetkisini doğru kullanmadığını iddia eden karşı bilgi notları sundular. Devletler, kuruluşlar, akademisyenler ve mağdurları temsil eden hukukçulardan gelen bilgi notlarını ve UCM savcısının yetkiyi netleştirme talebini değerlendirdikten sonra, 5 Şubat 2021'de Ön Yargılama Dairesi I kararını verdi:

> Mahkeme, çoğunluk kararıyla, Filistin'deki durumla ilgili olarak UCM'nin bölgesel yargı yetkisinin 1967'den itibaren İsrail tarafından işgal edilen Batı Şeria, Gazze ve Doğu Kudüs'ü kapsadığına karar verdi.

Bu karar, Netanyahu ve diğer İsrailli yetkililere karşı dava açan Filistinliler ve destekçileri için büyük bir zaferdi. Bu kararın ardından Filistin destekçileri, İsraillilerin savaş suçları ve Filistin halkına karşı işlenen diğer suçlar nedeniyle UCM tarafından yargılanması ve mahkum edilmesi gerektiğini savundular.

2021'de UCM Savcısı, İsrailli Yetkililer Tarafından İşlenen Savaş Suçlarına İlişkin Tam Soruşturmanın Başlatıldığını Yeniden Onayladı[21]

UCM, İsrail ve Filistin toprakları üzerinde yetkisi olduğunu resmi olarak açıkladığından, 3 Mart 2021'de UCM Savcısı Fatou Bensouda, Filistin'deki duruma ilişkin kapsamlı bir soruşturma başlatıldığını yeniden onayladı. İsrail artık UCM'nin yetkisini tartışamayacağından, Fatou Bensouda bu soruşturmayı yasal olarak başlatabiliyordu.

---

[14] Raphael Ahren and ToI Staff, ICC announces 'basis' for war crimes probe; Israel says it has no jurisdiction, (20 December 2019), https://www.timesofisrael.com/icc-decision-on-probe-into-alleged-israeli-crimes-imminentjerusalem-frets/

[15] Gov.il, Statement of Israel's Attorney General concerning the confirmation of initiation of an investigation respecting the "Situation in Palestine" by the Office of the Prosecutor of the International Criminal Court, (21 December 2021), https://www.gov.il/en/pages/04-03-2021-1

Dr. Romano, 2021'de 130 sayfalık bir şikâyet dilekçesi sunarak tam bir soruşturma talep etti. [22] Bu dilekçe, diğerlerinin yanı sıra, İsrailli yetkililer tarafından Filistin halkına karşı işlenen savaş suçları ve benzeri suçları destekleyen kapsamlı bir yasal özet içeriyordu. Ayrıca, diğer bireyler ve kuruluşlar da tam soruşturma talebi şeklinde şikayetlerini sundular ve bunlar arasında İsrailli ve Amerikalı yetkililer de dâhil olmak üzere birçok sanık savaş suçları ve diğer suçlarla suçlandı.

Ek olarak, Dr. Romano şikâyetinde Netanyahu ve diğer yetkililer için tutuklama emirlerinin çıkarılmasını talep etti.[23] Nihayet, 3 yıl sonra, 20 Mayıs 2023'te, UCM savcısı Netanyahu ve

[20] International Criminal Court, Trying individuals for genocide, war crimes, crimes against humanity, and aggression https://www.icc-cpi.int/victims/state-palestine

[21] Ibid.

[22]Şikayet başlığı şu şekildeydi: "Aşağıdaki Sanıklar Hakkında Resen Bir Soruşturma Başlatılması İçin":
- Benjamin Netanyahu, İsrail Devleti Başbakanı (31 Mart 2009 - 28 Haziran 2021)
- Avigdor Lieberman, İsrail Devleti Savunma Bakanı (30 Mayıs 2016 - 16 Kasım 2018)
- Benny Gantz, İsrail Savunma Kuvvetleri (IDF) Genelkurmay Başkanı (13 Şubat 2011 - 16 Şubat 2015)
- Barack Obama, Benjamin Netanyahu tarafından işlenen suçlara iştirak eden, eski Amerika Birleşik Devletleri Başkanı (20 Ocak 2009 - 20 Ocak 2017)
- Donald Trump, Benjamin Netanyahu tarafından işlenen suçlara iştirak eden, eski Amerika Birleşik Devletleri Başkanı (20 Ocak 2017 - 20 Ocak 2021)

[23]Bay Romano, 2024'te Başkan Biden'ı da ekleyerek güncellenmiş bir şikayet dilekçesi sunmayı planlıyor. Biden'ın, 7 Ekim 2023'ten sonra İsrail'e silah ve mali destek göndermesiyle, Roma Statüsü'nün özellikle soykırım maddesini ihlal eden suçları işlerken, İsrail'in savaş suçları, insanlığa karşı suçlar ve diğer suçları işlemesine yardımcı olduğunu iddia edecektir. Bu suçların özellikle Gazze'de yaşayan Filistinlilere karşı işlendiğini ileri sürecek.

diğerleri için tutuklama emirleri çıkarılması talebiyle UCM mahkemesine başvurdu.[16] (Aşağıya bakınız)

Bir uluslararası hukuk uzmanı, Al Jazeera'ya yaptığı açıklamada, " Karim Khan[17] seçilmeden önce bile savcılık ofisine birçok yasal analiz ve delil sunduk" dedi. İsrail makamlarından misilleme korkusuyla ismini açıklamayan uzman, "Khan'ın ofisinin şu anda İsrailli siyasi ve askeri liderler için tutuklama emirleri çıkarmak için yeterli delile sahip olduğuna inanıyoruz" dedi..[18]

Karim Khan, 7 Ekim 2023'ten sonra harekete geçmeye başladı, ancak süreci çok yavaş ilerletiyordu. Bu durum, dünyanın en yüksek ceza mahkemesinin savcısı olarak tarafsız olması gerektiği halde yeterince tarafsız davranmadığı iddialarına yol açıyor. (Aşağıya bakınız!)

[16] The Question of Palestine, (20 Mayıs 2024), https://www.un.org/unispal/document/statement-icc-arrestwarrants-israel-palestine-hamas-20may24/

[17] Karim Khan 16 Haziran 2021 tarihinde yeni UCM savcısı olarak göreve başlamıştır.

[18] Mat Nashed and Zena Al Tahhan, Al Jazeera, Alarming': Palestinians accuse ICC prosecutor of bias after Israel visit, (9 Aralık 2023), https://www.aljazeera.com/features/2023/12/9/alarming-palestinians-accuse-iccprosecutor-of-bias-after-israel-visit

Mart 2023'te Khan'ın Eylemleri, Siyasi Olarak Etkilendiğini ve Tarafsız Olmadığını Ortaya Koyuyor

Khan'ın siyasi olarak etkilendiğinin bir örneği, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e karşı yakın zamanda aldığı karardır. UCM, Mart 2023'te, Ukrayna'daki savaş suçları iddiaları nedeniyle Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin için bir tutuklama emri çıkardı. Lahey merkezli mahkeme, emrin, Putin'in Ukrayna'nın işgal altındaki bölgelerinden çocukların yasadışı bir şekilde Rusya'ya götürülmesine karıştığı şüphesiyle verildiğini belirtti. [19,20]

Bu durum, UCM'nin Batılı devletlerden yana taraf tuttuğunu ve Batılı Devletlerin baskısıyla Ukrayna'nın işgalinin birinci yılında tutuklama kararı çıkardığını gösteriyor. Bu karar, Filistin'in 2015'ten beri İsrail'e karşı bir dava açmaya çalıştığı gerçeğiyle çelişiyor. UCM savcısının Mayıs 2024'te İsrailli yetkililere yönelik tutuklama talebinde bulunması dışında UCM, İsrail'in Filistinlilere karşı işlediği savaş suçları konusunda kayda değer bir karar vermemiştir. Ayrıca, tutuklama talebi hâlâ beklemededir ve Netanyahu ile yandaşlarına karşı UCM tarafından hiçbir karar çıkarılmamıştır.

Putin'e karşı verilen tutuklama emri sorununun yanı sıra, UCM savcısının taraflılığına dair bir başka örnek daha görüldü. Eylül 2021'de Khan, Amerikan askerlerinin Afganistan'da işlediği suçları "öncelik sırasından çıkaracağını" belirtti. Bunun yerine Horasan eyaletinde IŞİD ve Taliban tarafından işlenen suçlara odaklanacağını söyledi.

Birçok kişi, Bay Khan'ın Amerika Birleşik Devletleri'nin siyasi baskısına boyun eğdiğine ve Afganistan'daki ABD kuvvetlerine karşı dava açmaya cesaret eden selefi gibi kendisine de yaptırım uygulanmasından korktuğuna inanıyor.

Ancak Khan, mahkemenin sınırlı kaynaklara sahip olduğunu ve Taliban ile IŞİD'in daha ciddi suçlar işlediğini iddia ederek kararını savunmaya çalıştı. Filistinliler, Khan'ın benzer bir gerekçe öne sürerek İsrail'i soruşturmaktan kaçınacağından, onun yerine Hamas'a yönelebileceğinden korkuyorlar.

Al Jazeera'ya konuşan tanınmış aktivist ve uzman Bayan Buttu, Putin'e verilen tutuklama emrine atıfta bulunarak, "UCM, artık katı yasal ilkeler yerine güçlü Batılı devletlerin siyasi çıkarları doğrultusunda hareket eden bir mahkeme haline geldi" dedi. Verdiği demeçte, "UCM, Putin'e karşı iddianame çıkarabilen ancak Savcı'nın Gazze'deki en kötü insan yapımı felaketin üzerinden sekiz hafta geçmesine rağmen sessiz kaldığı ve sadece İsrail'in talebi üzerine ziyarete geldiği çok siyasi bir mahkeme haline geldi." Dedi.[21,222324]

---

[19] Al Jazeera, ICC issues Putin arrest warrant on Ukraine war crime allegations, (17 Mart 2023), https://www.aljazeera.com/news/2023/3/17/icc-issues-arrest-warrant-for-russias-putin-over-ukraine-crimes

[20] Al Jazeera, All you need to know about the ICC's arrest warrant for Putin, (17 Mart 2023), https://www.aljazeera.com/news/2023/3/17/all-you-need-to-know-about-the-iccs-arrest-warrant-for-putin

[21] Mat Nashed and Zena Al Tahhan, Al Jazeera, Alarming': Palestinians accuse ICC prosecutor of bias after Israel visit, (9 Aralık 2023), https://www.aljazeera.com/features/2023/12/9/alarming-palestinians-accuse-iccprosecutor-of-bias-after-israel-visit

[22] Al Jazeera, ICC prosecutor leaves US forces out of new Afghanistan probe, (27 Eylül

[23]),https://www.aljazeera.com/news/2021/9/27/icc-prosecutor-targets-taliban-isis-k-in-afghanistan-probe [31] International Criminal Court, Trying individuals for genocide, war crimes, crimes against humanity, and aggression https://www.icc-cpi.int/victims/state-palestine.

[24] Parliamentarians for Global Action, Palestine and the Rome Statute, https://www.pgaction.org/ilhr/romestatute/palestine.html

Kasım 2023'te Yeni UCM Savcısı Karim Khan, İsrailli Yetkililer Tarafından İşlenen Savaş Suçlarına İlişkin Tam Soruşturmanın Başlatıldığını Onayladı[31]

Birçok aktivist, yeni savcının, eski UCM savcısı Bensouda tarafından 3 Mart 2021'de başlatılan Filistin Devleti'ndeki duruma ilişkin tam soruşturmayı geciktireceğinden veya onaylamayacağından endişeliydi. Ancak, 17 Kasım 2023'te yeni UCM Savcısı Karim Khan, Filistin Devleti'ndeki duruma ilişkin mevcut soruşturmayı onayladığını doğruladı.

Karim Khan, soruşturmasının 13 Haziran 2014'te başlayan Roma Statüsü'nün kapsamında işlenen suçları kapsadığını ekledi. Bunun, 8 Temmuz 2014'te başlatılan Gazze-İsrail savaşı (Koruyucu Hat Operasyonu) sırasında işlenen savaş suçlarını kapsayacağı tekrardan belirtildi. [32]

Haziran 2024'te Yeni UCM Savcısı, 7 Ekim 2023 Saldırısından Sonraki Çatışmaları ve Şiddeti Soruşturmasına Dahil Ediyor

Khan, yaptığı açıklamada, soruşturmayla ilgili olarak, "Soruşturma devam ediyor ve 7 Ekim 2023'teki saldırılardan bu yana yaşanan çatışmalar ve şiddetin tırmanmasını da kapsıyor" dedi. Ayrıca, Roma Statüsü'ne uygun olarak, ofisinin "Bir taraf devletin topraklarında ve taraf devletlerin vatandaşlarıyla ilgili olarak işlenen suçlar üzerinde yargı yetkisine sahip olduğunu" belirtti. [25] 7 Ekim 2023'ten önce bile, Bay Khan'ın, Haziran 2023 gibi erken bir tarihte Filistinlilere karşı savaş suçları işleyen İsrailli yetkililere karşı harekete geçmesi için sebepleri vardı. Ancak, Bay Khan, İsrailli yetkililer hakkında tutuklama emirleri çıkarılması için UCM'ye başvuru yaptığı 20 Mayıs 2024 tarihine kadar bu yetkililere karşı herhangi bir eylemi durdurmuş gibi görünüyor. (Aşağıya bakınız)

mavimarmara
ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
FREEDOM AND SOLIDARITY ASSOCIATION

7 Ekim'deki Hamas'ın İsrail'e Saldırısının Ardından, UCM Savcısı Karim Khan, Belirli Taraflara Kısmen Bağlı ve Filistinlilerin Haklarını Savunmakta Yavaş Davranmış Gibi Gözüküyor. [26]

Hamas'ın 7 Ekim'deki operasyonuna İsrail'in orantısız ve suç barındıran karşılığının ardından, UCM'nin (ve UAD'nin) bu eylemleri hızlı bir şekilde kınaması gerekliydi. Ancak UCM savcısı, İsrail aleyhine bir kararı geciktirerek açıkça ihmalkâr davrandı. Fakat aslında UCM bu tür suçları, özellikle savaş suçlarını incelemek için kurulmuştu. (Yukarıdaki girişe bakın) İlk başta Karim Khan, yine İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri çıkarlarına kısmen bağlı görünüyordu ve bu nedenle İsrail'e karşı harekete geçme eğiliminde değildi.

Belki de gelecekte olacakların bir işareti, İngiliz hükümeti, İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri'nin, onun UCM savcısı adaylığını coşkuyla desteklemeleriydi. [27]

---

[25] International Criminal Court, Trying individuals for genocide, war crimes, crimes against humanity, and aggression https://www.icc-cpi.int/victims/state-palestine. This applies to the entire section.

[26] Mat Nashed and Zena Al Tahhan, Al Jazeera, Alarming': Palestinians accuse ICC prosecutor of bias after Israel visit, (9 Aralık 2023), https://www.aljazeera.com/features/2023/12/9/alarming-palestinians-accuse-iccprosecutor-of-bias-after-israel-visit.

[27] Robert Inlakesh, The Palestine Chronicle, The Lawyer Who Keeps Failing Palestine: Who is ICC Prosecutor Karim Khan?, (13 Aralık 2023), https://www.palestinechronicle.com/the-lawyer-who-keeps-failing-palestinewho-is-icc-prosecutor-karim-khan/

Aşağıda, Bay Khan'ın eylemlerini ve ihmallerini analiz ederek, belki de adaylığının neden İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri tarafından bu kadar sıcak karşılandığını anlayabiliriz. Örneğin, Bay Khan'ın işgal altındaki Batı Şeria ve İsrail'e yaptığı ilk resmi ziyaret, UCM'nin işgal edilmiş Filistin topraklarındaki duruma ilişkin soruşturması 2021'de başlamış olmasına rağmen, 2 Aralık 2023'e kadar gerçekleşmedi. UCM'nin, 7 Ekim'den çok önce İsrail'in savaş suçları işlediğine dair kanıtları olmasına rağmen, Karim Khan'ın Filistin'de, özellikle Gazze'de 7 Kasım'dan sonra mutlak bir felaket yaşanana kadar beklediği ve nihayetinde bu toprakları ziyaret etmeye karar verdiği görülüyor.[28]

Ziyareti gerçekleştirdiği 2 Aralık'ta, İsrail'de en uzun süre tutuklu bulunan Filistinli mahkumun eşi Eman Nafi dahil olmak üzere birçok Filistinli, Bay Khan ile görüşmeye davet edildi.[29] Nafi, Khan ile kocası ve İsrail işgali hakkında konuşmak istedi. Ancak, toplantı sırasında Bay Khan çoğunlukla konuşan taraf oldu ve Nafi ile diğer Filistinli mağdurlara hikayelerini paylaşmaları için sadece 10 dakika ayırdı. "İnsanlar kızdı. Ona 'Bizi dinlemek için 10 dakika mı ayırıyorsunuz? Hikayelerimizi size 10 dakikada nasıl anlatabiliriz?' dediler," diye anlattı Nafi Al Jazeera'ya.

Khan mağdurları yaklaşık bir saat dinlemesine rağmen, Filistinliler, Khan'ın durumlarına pek ilgi göstermediğinden endişe duyuyorlardı. Ayrıca, dikkatini Hamas'ın işlediği suçlara odaklayıp, İsrail'in son iki ay boyunca işlediği ciddi suçları görmezden gelerek çifte standart uyguladığına inanıyorlardı.

Bu teoriyi destekleyen bir durum olarak, Khan, İsrail'den gelen Hamas'ın 7 Ekim'de saldırdığı bölgeleri ziyaret etme davetini kabul etti; ancak Filistinlilerden gelen işgal altındaki Batı Şeria'daki çok sayıda yasa dışı İsrail yerleşimini, mülteci kamplarını ve kontrol noktalarını ziyaret etme teklifini reddetti.

Bu nedenle, son döneme kadar, Filistinlilere yönelik devam eden katliama ve bunun çok sayıdaki kanıtına rağmen, Filistinli yetkililere, mağdurlara ve hukukçulara göre, "Khan İsrail'i ciddi şekilde soruşturma konusunda çok ilgili gözükmüyordu." [30]

İsrail ve Batı Şeria'ya yaptığı ziyaretin ardından Bay Khan, İsrail'in savaş suçlarını veya Batı Şeria ve Gazze'deki apartheid gibi insanlığa karşı suçları gösteren kesin deliller hakkında neredeyse hiç bahsetmeyen bir açıklama yaptı. Bu da Khan'ın tarafsız olmadığı varsayımını daha da ileri taşımaktadır.

Ancak 7 Ekim saldırısı gibi Hamas'ı ele aldığı konuları tartışırken çok daha enerjikti (dynamic) ve olanları "insanlığın vicdanını şoke eden ciddi uluslararası suçlar" olarak nitelendirdi. [39,31] Khan, kayıtsızlığını ispatlamak istercesine İsrail'den, Gazze'deki devam eden kara harekâtı ve bombalamalar konusunda 'ayrım, ihtiyat ve orantılılık' gibi yasal ilkelere uymasını yumuşak bir şekilde talep etti ve ziyaretinin 'araştırma niteliğinde olmadığını' belirtti. Filistinliler, Khan'ın

---

[28] Nurah Tape, The Palestine Chronicle, The ICC Paralysis – Why Does Karim Khan Continue to Fail Palestine?, (11 Aralık 2023), https://www.palestinechronicle.com/the-icc-paralysis-why-does-karim-khan-continue-to-failpalestine/

[29] Mat Nashed and Zena Al Tahhan, Al Jazeera, Alarming': Palestinians accuse ICC prosecutor of bias after Israel visit, (9 Aralık 2023), https://www.aljazeera.com/features/2023/12/9/alarming-palestinians-accuse-iccprosecutor-of-bias-after-israel-visit.

[30] Ibid.

[39] Ibid.

[31] Robert Inlakesh, The Palestine Chronicle, The Lawyer Who Keeps Failing Palestine: Who is ICC Prosecutor Karim Khan?, (13 Aralık 2023), https://www.palestinechronicle.com/the-lawyer-who-keeps-failing-palestinewho-is-icc-prosecutor-karim-khan/

ziyaretinden hayal kırıklığına uğradı çünkü Filistinliler, işledikleri savaş suçlarından dolayı İsrail yetkililerine karşı Khan'ın soruşturma başlatmasını umuyordu.

Bu, onun taraflılığını ve İsrail'i Filistin'e karşı kayırdığını bir kez daha ortaya koydu. Ancak nihayetinde, Mayıs 2024'te UCM savcısının Netanyahu ve Gallant'a yönelik tutuklama emri için UCM hâkimlerine başvurmasıyla büyük bir atılım gerçekleşti.

20 Mayıs 2024'te UCM Savcısı, İsrail ve Hamas Yetkililerine Yönelik Tutuklama Emri Çıkarılması İçin Mahkemeye Başvurdu.[32]

Filistin Devleti neredeyse on yıldır, UCM'nin onların haklarını korumak için bir şeyler yapmasını bekliyordu. UCM savcısı nihayet 20 Mayıs 2024'te harekete geçti.

O gün, Bay Khan, "Gazze, İsrail ve Batı Şeria'da meydana gelen uluslararası suç iddiaları ve ortaya çıkan kanıtlar konusunda derin endişe duyduğunu" ifade etti..

Ayrıca, İsrailli yetkililerin Gazze'ye topyekûn kuşatma uygulayarak sınır geçiş noktalarını kapattıklarını ve sınırları yeniden açtıklarında 'gıda ve ilaç dahil temel malzemelerin geçişini ciddi şekilde kısıtlayarak' savaş suçları işlediklerini belirtti. Khan, Gazze'ye yönelik bu kuşatmanın, İsrail'den Gazze'ye temiz suyun ana kaynağı olan sınır ötesi su boru hatlarının kapatılması ve 9 Ekim 2023'ten itibaren uzun bir süre boyunca elektriğin kesilmesini de kapsadığını söyledi.

Bay Khan, yukarıda bahsedilen olayların, 'yemek için sırada bekleyenler de dahil olmak üzere' sivillere yönelik saldırılarla birlikte gerçekleştiğini ekledi. İsrail güçlerinin insani yardım kuruluşlarının yardım ulaştırmasını engellediğini de kaydetti. Yardım görevlilerine yönelik saldırıların ve onların öldürülmesinin, birçok kuruluşu Gazze'deki faaliyetlerini durdurmak veya sınırlamak zorunda bıraktığını belirtti.

Aynı zamanda, 7 Ekim'de başlayan İsrail saldırısında Hamas yetkililerinin de, cinayet, rehin alma, tecavüz ve diğer suçları işlediğini belirtti.[33]

20 Mayıs 2024'te yayımlanan aynı belgede, UCM savcısı, İsrailli ve Hamas yetkilileri hakkında tutuklama emri çıkarılması talebinde bulunduğunu resmi olarak açıkladı. Tutuklama taleplerinde özellikle şu isimler yer aldı: - İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu,

- İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant,
- Hamas Gazze Sorumlusu Yahya Sinwar,
- Hamas Askeri Kanadı (El-Kassam Tugayları) Komutanı Muhammed Diab İbrahim el-Masri,
- Hamas Siyasi Büro Başkanı İsmail Haniye.

Tutuklama talebinde, yukarıdaki isimlerin 'en azından 7 Ekim 2023'ten itibaren İsrail ve Filistin topraklarında savaş suçları ve insanlığa karşı suçlar işlediklerine dair makul gerekçeler bulunduğu' belirtildi.

---

[32] Al Jazeera, ICC prosecutor seeks arrest warrants for Netanyahu, Hamas officials, (20 Mayıs 2024), https://www.aljazeera.com/news/2024/5/20/icc-prosecutor-seeks-arrest-warrants-for-netanyahu-hamasofficials.

[33] Office of the Prosecutor, International Criminal Court, Statement of ICC Prosecutor Karim A.A. Khan KC: Applications for arrest warrants in the situation in the State of Palestine, https://www.icccpi.int/news/statement-icc-prosecutor-karim-aa-khan-kc-applications-arrest-warrants-situation-state

Bu aşamada, Filistin'deki durum hakkında henüz bir tutuklama emri çıkarılmamıştır ve UCM yargıçlarının kararı beklenmektedir. Bu tür emirleri sadece duruşma öncesi hâkimleri, savcıların tutuklama taleplerini aldıktan sonra çıkarabilir.
UCM yargıçlarının tutuklama emri çıkarmaları için, aşağıdaki iki koşulun yerine getirildiğinden emin olmaları gerekmektedir;

- Kişinin mahkemenin yetki alanı içindeki bir suç işlediğine dair makul gerekçelerin kanıtlanmış olması ve
- İlgili kişinin tutuklanmasının yargılamaya çıkmasını garanti altına almak, uygun bir soruşturmanın yürütülmesini engellemesini önlemek veya bu kişinin suçları tekrar işlememesini sağlamak için gerekli olması.[34]

Hamas Ve İsrail, Savcının Tutuklama Talebine Nasıl Tepki Verdi?
Hamas ve İsrail liderleri tutuklama taleplerini kınadı. Hamas liderliği, tutuklama emirlerini 'kurbanı cellatla eşdeğer tutmak' olarak nitelendirdi. Netanyahu ve diğer İsrailli politikacılar da talepleri reddetti. Netanyahu, "Lahey'deki savcının demokratik İsrail ile Hamas'ın katliamcıları arasında karşılaştırma yapmasını iğrenerek reddediyorum" dedi.[35]

UCM Hakimleri Tutuklama Emirlerini Çıkaracak Mı?
Tutuklama emirleri konusu, hakimler Khan'ın talebini inceleyene kadar birkaç ay sürebilir. Ancak bu süreçte İsrail ve müttefiklerinin mahkemeye baskı yaparak tutuklama emirlerinin reddedilmesini sağlamaya çalışacaklarına dair meşru bir endişe var. Human Rights Watch'tan Bayan Jarrah, Al Jazeera'ya yaptığı açıklamada, "UCM üye ülkeleri, UCM yargıçları Khan'ın talebini değerlendirirken muhalif baskıların artması muhtemel olduğundan, UCM'nin bağımsızlığını kararlılıkla korumaya hazır olmalı" dedi. [36]

Tutuklama Emirleri Verilirse Ne Olacak?
Suçlanan kişiler UCM üyesi bir ülkeye seyahat ederse tutuklanıp Lahey'deki UCM mahkemesine teslim edilebilirler. Ancak gıyaben bir yargılama yapılmayacaktır. Bu, İsrail veya Hamas yetkililerinin UCM mahkemesi tarafından mahkum edilip cezalandırılabilmesi için mahkemenin gözetiminde ve duruşmada hazır bulunmaları gerektiği anlamına gelir.[37]

UCM Kararlarını Zorla Uygulayabilir Mi?
UCM, kararlarını uygulamak için tamamen üye devletlerin işbirliğine bağlıdır çünkü UCM'nin kendi kolluk kuvveti yoktur. Bu nedenle UCM, tutuklamalar yapmak, suçluları Lahey'deki

mavimarmara
ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
FREEDOM AND SOLIDARITY ASSOCIATION

[34] Al Jazeera, ICC prosecutor seeks arrest warrants for Netanyahu, Hamas officials, (20 Mayıs 2024), https://www.aljazeera.com/news/2024/5/20/icc-prosecutor-seeks-arrest-warrants-for-netanyahu-hamasofficials
[35] Mat Nashed, Al Jazeera, Is the ICC going to issue arrest warrants for Israel and Hamas leaders? (20 Mayıs 2024), https://www.aljazeera.com/news/2024/5/20/is-the-icc-going-to-issue-arrest-warrants-for-israel-andhamas-leaders
[36] Ibid
[37] Mat Nashed, Al Jazeera, Is the ICC going to issue arrest warrants for Israel and Hamas leaders?, (20 Mayıs 2024), https://www.aljazeera.com/news/2024/5/20/is-the-icc-going-to-issue-arrest-warrants-for-israel-andhamas-leaders.

UCM gözaltı merkezine transfer etmek, cezaları uygulamak ve şüphelilerin varlıklarını dondurmak gibi konularda üye devletlerin işbirliğine ihtiyaç duyar.[38]

UAD ve Filistin

UCM'nin Filistin haklarını savunmada son derece yavaş davranmasının yanı sıra, UAD de Filistinliler adına hareket etmede çok uyuşuk davrandı. 29 Aralık 2023'te Güney Afrika, İsrail'in soykırım işlediğini ve bu nedenle Soykırım Sözleşmesi kapsamındaki yükümlülüklerini ihlal ettiğini acil etiketiyle mahkemeye bildirdi. Güney Afrika, bu yükümlülükleri ihlal eden tüm eylemlerin ve diğer ilgili eylemlerin derhal durdurulmasını talep etti.[39,40] Mahkeme ise, Güney Afrika'nın İsrail'e karşı açtığı davayla ilgili üç karar aldı:

Filistin İle İlgili UAD'nin 26 Ocak Tarihli İlk Kararı[41]

26 Ocak 2024'te UAD, İsrail'in Soykırım Sözleşmesi'ni ihlal edebilecek herhangi bir eylemden kaçınmasını ve askerlerini Filistinlilere karşı soykırım eylemlerinde bulunmaktan alıkoymasını emretti. Mahkeme, İsrail'in Soykırım Sözleşmesi'ni ihlal etmiş olmasının "olası" olduğunu belirtti.

Mahkeme, İsrail'in Gazze'de soykırım eylemlerini önlemek için elinden gelen her şeyi yapmasını emretti ancak çatışmaları durdurma emri vermedi. Yüzlerce masum Filistinlinin katledildiğine dair tüm kanıtlara rağmen, mahkeme en azından bir ateşkes emri bile veremedi. Bu, mahkemeyi daha sonra rahatsız edecektir.

Ayrıca, İsrail'in soykırımdan suçlu olup olmadığına dair dava birkaç ay, hatta belki bir yıl sürebilir. Bu arada mahkeme geçici tedbirler emri verebilir. Mahkeme, bu davada, İsrail'in derhal askerlerinin Soykırım Sözleşmesi'nin yasakladığı herhangi bir eylemi yapmasını engellemesini emreden bir geçici tedbir emri verdi.

özgürlük ve dayanışma derneği
FREEDOM AND SOLIDARITY ASSOCIATION

Filistin İle İlgili UAD'nin 28 Mart Tarihli İkinci Kararı[42]

28 Mart tarihinde UAD yargıçları, Gazze'deki Filistinlilerin açlık ve kötüleşen yaşam koşullarıyla karşı karşıya olduklarını öne sürdü. İsrail'in askeri saldırılarını sürdürürken Gazze'ye insani yardımı ciddi şekilde kısıtladığını ekledi. Mahkemeler, Ocak ayı tedbirlerini yeniden teyit eden bir emir verdi. Bununla birlikte İsrail'in Gazze genelinde Filistinlilere insani yardımın kesintisiz bir şekilde ulaştırılmasını garanti altına alacak adımlar atması gerektiğini

---

[38] Trying individuals for genocide, war crimes, crimes against humanity, and aggression, International Criminal Court, https://www.icc-cpi.int/about/how-the-court-works

[39] Republic of South Africa, Department of International Relations and Cooperation, South Africa approaches the International Court of Justice under the Genocide Convention with respect to acts committed by Israel in the context of its attacks on Gaza, (29 Aralık 2023), https://dirco.gov.za/south-africa-approaches-theinternational-court-of-justice-under-the-genocide-convention-with-respect-to-acts-committed-by-israel-in-thecontext-of-its-attacks-on-gaza/

[40] AJLabs, Al Jazeera, Which countries have joined South Africa's case against Israel at the ICJ?, (6 Haziran 2024),https://www.aljazeera.com/news/2024/6/6/which-countries-have-joined-south-africas-case-againstisrael-at-the-icj

[41] Fatima Al-Kassab, NPR, A top U.N. court says Gaza genocide is 'plausible' but does not order cease-fire, (26 Ocak 2024), https://www.npr.org/2024/01/26/1227078791/icj-israel-genocide-gaza-palestinians-south-africa

[42] Ibid

belirtti. [43]
Ancak asıl sorun, "savaş devam ederken insani yardımın Gazze'ye düzgün, güvenli ve verimli bir şekilde ulaşıp ulaşamayacağı" sorusudur.
Mahkemenin, gerçekçi davranarak, Güney Afrika'nın İsrail'e karşı açtığı davanın başındaki taleplerinde de bahsettiği gibi, insani yardımın Gazze'ye ulaştırılabilmesi için ateşkesin gerekli olduğunu değerlendirmesi gerekirdi.

UAD'nin Filistin İle İlgili 24 Mayıs Tarihli Üçüncü ve En Son Kararı[53]

Mayıs 2024'te İsrail, Gazze'nin Güney Kenti Refah'a saldırı başlattı ve yaklaşık 2,3 milyon nüfusun yarısına sığınak olan şehri boşaltarak yüz binlerce Filistinliyi kaçmaya zorladı. Güney Afrika'nın avukatları, Lahey'deki UAD'den acil tedbirler talep ederek, İsrail'in Rafah'a yönelik saldırılarının durdurulması gerektiğini ve böylece Filistin halkının hayatta kalmasını sağlamalarını istedi. Mahkeme, Mart ayında verilen geçici tedbirlerin Gazze'deki kuşatmanın bugünkü durumuyla ilgili yeterli kapsayıcılıkta olmadığını belirterek, acilen yeni bir emrin gerekli olduğunu belirtti. Mahkeme, bu durumu açıkça öngörebilirdi ve durumun daha ciddi hale gelmesini engellemek adına Mart ayında ateşkes emri verebilirdi.
Her ne olursa olsun, UCM yargıçları en azından kısmen üzerlerine düşeni yerine getirerek dünyanın en yüksek mahkemesi olarak yükümlülüklerini yerine getirdiler. Bu nedenle, Güney Afrika'nın talebine uygun olarak, UAD yeni bir geçici emir belirtti; "İsrail'e Gazze'nin güney kenti Rafah'a yönelik saldırılarını durdurması ve yerleşim bölgesinden çekilmesi" yönünde talimatı verdi. [44]

UAD ayrıca, İsrail'in bu tedbirleri uygulamadaki ilerlemesiyle ilgili bir ay içinde mahkemeye rapor vermesi gerektiğini söyledi. [45]
Yukarıda öngörüldüğü gibi, UAD'nin Gazze'deki çatışmaları durdurma çağrısında bulunmaması mahkemeyi geri dönüp rahatsız edecek. Burada, UAD, ispatlanmış deliller ışığında, nihayet bir ateşkesin gerekli olduğuna ve İsrail'in yalnızca bir şehirden de olsa, Rafah'tan çekilmesine karar verdi.
Şu soruyu göz ardı edemeyiz: UAD, Gazze'deki şiddetli çatışmalar sırasında çok daha önce bir ateşkes kararı vererek birçok ölümü ve yaralanmayı önleyebilir miydi?
Dr. Romano, bu soruya şöyle yanıt veriyor: "Çok daha önce bir ateşkes emri verilmiş olsaydı, bir ateşkes anlaşmasının çok daha önce kabul edilmesi ve böylece Filistinlilerin ızdırabının önlenmesi ve birçok hayatın kurtarılma ihtimali daha yüksek olurdu.

mavimarmara
ÖZGÜRLÜK VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
FREEDOM AND SOLIDARITY ASSOCIATION

[43] Al Jazeera, ICJ orders Israel to take action to address famine in Gaza, (28 Mart 2024), https://www.aljazeera.com/news/2024/3/28/icj-orders-israel-to-take-action-to-address-famine-in-gaza [53] Al Jazeera, ICJ orders Israel to halt its offensive on Rafah, Gaza in new ruling, (24 Mayıs 2024), https://www.aljazeera.com/news/2024/5/24/icj-orders-israel-to-halt-its-offensive-on-rafah-gaza-in-newruling.
[44] AJLabs, Al Jazeera, Which countries have joined South Africa's case against Israel at the ICJ?, (6 Haziran 2024), https://www.aljazeera.com/news/2024/6/6/which-countries-have-joined-south-africas-case-againstisrael-at-the-icj
[45] Al Jazeera, ICJ orders Israel to halt its offensive on Rafah, Gaza in new ruling, (24 Mayıs 2024), https://www.aljazeera.com/news/2024/5/24/icj-orders-israel-to-halt-its-offensive-on-rafah-gaza-in-new-ruling

24 Mayıs Kararına İsrail'in Tepkisi [46]

İsrail hükümetinin kararı ciddiye aldığı görülüyor, ancak buna uyacağı şüpheli.

Khan, "Yerel medyaya konuşan siyasi kaynaklardan, İsrail'in mahkemenin kararına hem siyasi hem de askeri olarak bir yanıt vermeyeceğini duyuyoruz," dedi.

İsrail, davadaki soykırım suçlamalarını temelsiz bularak defalarca reddetti ve Gazze'deki operasyonlarının nefsi müdafa olduğunu ve 7 Ekim'de İsrail'e saldıran Hamas savaşçılarını hedef aldığını savundu.

UAD Kararlarını Nasıl Uygulatabilir?

UAD'nin kararlarını zorla uygulama gücü yoktur. Ancak Birleşmiş Milletler Şartı'nın 94. maddesi uyarınca, bir taraf karar gereğini yerine getirmezse, Mahkeme veya davanın herhangi bir tarafı, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin yardımını isteyebilir. [47]

BMGK kararın uygulanması için tavsiyelerde bulunabilir veya aşağıdaki gibi önlemler alabilir: Askeri güç kullanımı yetkisi verme, abluka, boykot, mal varlıklarının dondurulması, barış gücü, vb. [48],[49]

BMGK'nın tabii ki bazı üye devletlerin işbirliğine ihtiyacı olacak, özellikle personel belirleme ve konuşlandırma gibi konularda onlarla işbirliği yapması gerekecek.

SONUÇ

Yukarıda belirtildiği gibi, UCM ve UAD, özellikle Filistin halkına karşı işlenen suçlar konusunda bireyleri ve devletleri savaş suçları, insanlığa karşı suçlar, soykırım ve diğer suçlardan yargılamak konusunda çok yavaş ve tartışmaya açık olsa da (arguably) ihmalkar davranmışlardır.

UCM savcısı Karim Khan'ın UCM yargıçlarına tutuklama talebini, UAD'nin Mayıs 2024'teki son kararı takip etti. Yukarıda açıklandığı gibi, bu kararlar aynı nitelikte değildir. Ancak her iki kurumun da eylemleri, uluslararası toplumun Gazze'de yaşanan felakete ilişkin artan endişelerini ve çatışmaya siyasi bir çözüm getirebilecek bir ateşkes üzerinde anlaşmaya varılmasının aciliyetini ortaya koyuyor.

özgürlük ve dayanışma derneği
FREEDOM AND SOLIDARITY ASSOCIATION

[46] Ibid

[47] Uluslararası Adalet Divanı, Birleşmiş Milletler Antlaşması, (2017-2024), https://www.icj-cij.org/charter-ofthe-united-nations

[48] Encyclopaedia Britannica, Uluslararası Adalet Divanı, https://www.britannica.com/topic/International-Courtof-Justice

[49] Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler Antlaşması, Bölüm VII:
Action with Respect to Threats to the Peace, Breaches of the Peace, and Acts of Aggression, https://www.un.org/en/about-us/un-charter/chapter-7

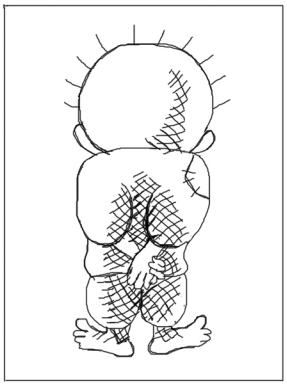

International Court of Justice

International Criminal Court

Cover illustration: Tom Romano

The International Criminal Court and the Criminal Court of Justice and Palestine: Success or Failure?

(UCM, UAD ve Filistin: Başarı mı Başarısızlık mı?) Translated in the Turkish language Huzeyfe Keles

By Dr. Frank Romano PhD Sorbonne University, United States and French International Lawyer